

पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको स्वचालित मूल्य प्रणाली कार्यविधि, २०८०

नेपाल आयल निगमले नेपालभर सहज तथा सुलभ रूपमा र गुणस्तरीय पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्ति व्यवस्था मिलाउनको लागि पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको स्वचालित मूल्य प्रणाली कार्यविधि, २०८० बनाइ लागू गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको नियमावलीको नियम २२ को खण्ड (क) को उपनियम (१४) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी निगमको सञ्चालक समितिले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम "पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको स्वचालित मूल्य प्रणाली कार्यविधि, २०८०" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) "कार्यकारी प्रमुख" भन्नाले निगमको प्रमुख भई कामकाज गर्ने कार्यकारी व्यक्ति सम्झनु पर्छ।
- (ख) "ग्यास" भन्नाले एल.पि. ग्यास सम्झनु पर्छ।
- (ग) "निगम" भन्नाले नेपाल आयल निगम लिमिटेड सम्झनु पर्छ।
- (घ) "परल मूल्य" भन्नाले खरिद मूल्यमा सरकारी राजस्व, ढुवानी खर्च, बीमा खर्च, प्राविधिक नोक्सानी, निगमको प्रशासकीय खर्च, हास खर्च तथा ऋणको ब्याज खर्च जोडेर हुन आउने मूल्य सम्झनु पर्छ।
- (ङ) "पेट्रोलियम पदार्थ" भन्नाले पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेल सम्झनु पर्छ।
- (च) "बिक्रेता" भन्नाले निगमले पेट्रोलियम पदार्थ बिक्री गर्न नियुक्त गरेका बिक्रेता तथा निगमले जारी गरेको प्रोडक्ट डेलिभरी अर्डर (पिडिओ) बाट कुनै पनि ग्यास उद्योगले ग्यास आयात गरी त्यस्तो ग्यास बिक्री गर्ने प्रयोजनको लागि त्यस्ता उद्योगले नियुक्त गरेका बिक्रेतालाई समेत सम्झनु पर्छ।
- (छ) "समिति" भन्नाले निगमको संचालक समिति सम्झनु पर्छ।
- (ज) "स्वचालित मूल्य प्रणाली" भन्नाले पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा खरिद मूल्य, ढुवानी भाडा, सरकारी राजस्व तथा शुल्क, ऋणको ब्याज खर्च, प्राविधिक नोक्सानी, प्रशासनिक खर्च, हास खर्च, डिलर कमिशन, बीमा खर्च, श्रृङ्केज तथा वर्किङ लस, डिलरको बीमा खर्च, नाफाको अंश लगायतका कुरालाई आधार मानी परल मूल्य बढ्दा सोही अनुसार बिक्री मूल्य बढाउने र परल मूल्य घट्दा सोही अनुसार बिक्री मूल्य घटाउने पद्धतिलाई सम्झनु पर्छ।

३. स्थानको वर्गीकरण र खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्ने सूत्र: (१) पेट्रोलियम पदार्थको खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि निगमको डिपो कार्यालय रहेका देहायका स्थानहरूलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ:-

- (क) पहिलो वर्ग: विराटनगर, चारआली, अमलेखगञ्ज, वीरगञ्ज, जनकपुर, भैरहवा, नेपालगञ्ज, धनगढी वा निगमका तराई क्षेत्रका बिक्री बिन्दुहरू।
- (ख) दोस्रो वर्ग: सुर्खेत र दाङ।
- (ग) तेस्रो वर्ग: काठमाडौं, पोखरा र दिपायल।
- (२) ग्यासको खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि ग्यास उद्योगहरूलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छः-

- (क) पहिलो वर्ग: पश्चिम तराई क्षेत्रका दाङ्ग, बाँके, बर्दिया, कैलाली जिल्लामा अवस्थित उद्योगहरू।
- (ख) दोस्रो वर्ग: मध्य तथा पूर्वी तराई क्षेत्रका झापा, मोरङ्ग, सुनसरी, धनुषा, बारा, पर्सा, मकवानपुर, चितवन, नवलपरासी, रूपन्देही जिल्लामा अवस्थित उद्योगहरू।
- (ग) तेस्रो वर्ग: मध्य पहाडी क्षेत्रका काठमाडौं, काभ्रे, धादिङ्ग र कास्की जिल्लामा अवस्थित उद्योगहरू।

- (३) पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको खुद्रा बिक्री मूल्य तेस्रो वर्गको लागि दफा ४ बमोजिमको आधारमा निर्धारण गरिनेछ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम निर्धारित खुद्रा बिक्री मूल्यको आधारमा पहिलो वर्ग, दोस्रो वर्ग तथा तेस्रो वर्ग बीचको मूल्य अन्तर समितिले समय-समयमा तोके बमोजिम हुनेछ।
- (५) प्रत्येक वर्गमा रहेका निगमका डिपो एवं बिक्री बिन्दुदेखि पन्ध्र किलो मिटर क्षेत्रभित्र लागू हुने गरी निगमले पेट्रोलियम पदार्थको खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्नेछ।
- (६) प्रत्येक वर्गमा रहेका ग्यास उद्योगको लागि पचास किलो मिटर क्षेत्रभित्र लागू हुने गरी निगमले खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्नेछ।

४. पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको मूल्य निर्धारण: (१) खरिद मूल्य र यस कार्यविधि बमोजिम निर्धारित मूल्यका आधारमा स्वचालित मूल्य प्रणाली अनुसार नेपालभर पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको बिक्री मूल्य निर्धारण हुनेछ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम स्वचालित मूल्य प्रणालीमा देहायका आधारमा बिक्री मूल्य निर्धारण गरिनेछ।

- (क) नेपालमा आयात हुने पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको खरिद मूल्य,
- (ख) पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको खरिद मूल्य, ढुवानी भाडा, सरकारी राजस्व तथा शुल्क, ऋणको ब्याज खर्च, प्राविधिक नोक्सानी, प्रशासनिक खर्च, हास खर्च, डिलर कमिसन, बीमा खर्च, श्रृङ्गेज तथा वर्किङ्ग लस, डिलरको बीमा खर्च र मुनाफाको अंश,
- (ग) दफा ५ बमोजिम गठित मूल्य निर्धारण सिफारिस उपसमितिको प्रतिवेदन।

- (३) उपदफा (२) बमोजिम बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा पेट्रोलको परल मूल्यमा २.५ (दुई दशमलव पाँच) प्रतिशत र डिजेलको परल मूल्यमा २ (दुई) प्रतिशत मात्र मुनाफा राखिनेछ।
- (४) ग्यास परल मूल्यमा नै बिक्री गरिनेछ।

- (५) हवाई इन्धनको मूल्य समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।
- (६) निगमले स्वचालित बिक्री मूल्य निर्धारण सम्बन्धी जानकारी समितिलाई गराउनुपर्नेछ।
- (७) समितिले एल.पि. ग्यासको मूल्य निर्धारण गर्दा घरायसी र औद्योगिक तथा व्यापारिक प्रयोजनको लागि छुट्टा छुट्टै मूल्य निर्धारण गर्न सक्नेछ।
- (८) डिजेल र मट्टितेलको मूल्य निर्धारण गर्दा खुद्रा बिक्री मूल्य समान हुने गरी बिक्री मूल्य कायम गर्नुपर्नेछ।
- (९) पेट्रोल र डिजेलको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा खुद्रा बिक्री मूल्यको अन्त्यमा एक पैसादेखि उनान्चास पैसासम्म आएमा तल्लो सून्यान्तर र पचास पैसादेखि उनान्सय पैसासम्म आएमा माथिल्लो सून्यान्तर हुने गरी बिक्री मूल्य कायम गरिनेछ।
- (१०) ग्यासको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा बिक्री मूल्यको अन्त्यमा एक पैसादेखि दुई रुपैया उनान्चास पैसासम्म आएमा तल्लो सून्यान्तर र दुई रुपैया पचास पैसा देखि चार रुपैया उनान्सय पैसासम्म आएमा माथिल्लो सून्यान्तर कायम गरिनेछ।

४. मूल्य निर्धारण सिफारिस उपसमिति: (१) पेट्रोलियम पदार्थ, ग्यास तथा हवाई इन्धनको खुद्रा बिक्री मूल्य निर्धारण गर्ने प्रयोजनका लागि निगममा देहाय बमोजिमको एक मूल्य निर्धारण सिफारिस उपसमिति रहनेछ:-

(क) निर्देशक, आपूर्ति तथा वितरण विभाग, नेपाल आयल निगम लि.	-संयोजक
(ख) निर्देशक वा चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट, अर्थ विभाग, नेपाल आयल निगम लि.	-सदस्य
(ग) उपनिर्देशक, आपूर्ति तथा वितरण विभाग, नेपाल आयल निगम लि.	-सदस्य
(घ) प्रबन्धक, आपूर्ति तथा वितरण विभाग, नेपाल आयल निगम लि.	-सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको उपसमितिले स्वचालित मूल्य प्रणाली अनुसार लागत मूल्यको विश्लेषण गरी निगमका नायव कार्यकारी निर्देशक (बजार व्यवस्था) मार्फत कार्यकारी निर्देशक समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ।

५. व्याख्या गर्ने अधिकार: यो कार्यविधिको व्याख्या गर्ने र संशोधन गर्ने अधिकार समितिमा रहनेछ।

६. खारेजी र बचाउ: (१) पेट्रोलियम पदार्थको स्वचालित मूल्य प्रणाली कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७९ खारेज गरिएको छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कार्यविधि बमोजिम भए गरेका सम्पूर्ण काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।
